

Het Nederlands drugsbeleid is gediend door continuïteit en vernieuwing.

Alles wijst erop dat VVD, CDA en PVV binnenkort de onderhandelingen over een regeerakkoord zullen afronden. Op dit moment is er weinig bekend van de overeenstemmingen die de onderhandelaars hebben bereikt. Over het Nederlands drugsbeleid is de laatste twee jaar uitvoerig gesproken in de samenleving en in het parlement. Op grond van de evaluatie van het gevoerde drugsbeleid in de afgelopen decennia en het advies van de Commissie van den Donk heeft het kabinet de “hoofdlijnenbrief drugs” naar de Tweede Kamer gestuurd, waarin een nieuwe drugsnota in het vooruitzicht werd gesteld. De bespreking van de hoofdlijnenbrief heeft echter niet plaats gevonden en een nieuwe drugsnota laat voorlopig op zich wachten.

Het nieuwe Kabinet –in welke samenstelling dan ook- zal, volgens ons, de continuïteit en de positieve resultaten van het gevoerde drugsbeleid moeten waarborgen. Nederland is aan zichzelf en aan de internationale gemeenschap verplicht de benadering die gekenmerkt wordt door grondig wetenschappelijk onderzoek, open maatschappelijke dialoog en durf om nieuwe wegen in te slaan, hoog te houden. Kritiek op het Nederlands drugsbeleid is vaak gericht geweest tegen vernieuwing in de verslavingszorg. De benadering van de gebruiker als een persoon die risico loopt om zijn /haar gezondheid te schaden en niet als een crimineel, de vestrekking van methadon en de laatste jaren de verstrekking van heroïne aan langdurig heroïneverslaafden, de gebruikersruimten, de spuitomruil en de alternatieve behandelingsmethoden van drugsverslaafde criminelen werden aanvankelijk als verwerpelijke praktijken beschouwd. Ze zijn nu gemeengoed in landen over de hele wereld en Nederland wordt zeer gewaardeerd voor de deskundigheid en de verantwoorde aanpak van de drugsproblematiek. Dit concept van de zogenaamde “harm reduction” (beperking van de risico’s, voor gebruikers zelf en hun omgeving) is in veel landen geïntroduceerd omdat het ertoe bijdraagt dat het drugsprobleem weliswaar niet opgelost, maar in ieder geval voor alle betrokkenen beheersbaar wordt gemaakt. De preventie van infectieziekten zoals HIV, Hepatitis B en Hepatitis C en de kostenbesparing die dit oplevert zijn ook positieve effecten van “harm reduction”. Terecht heeft Nederland deze benadering met succes gepromoot en verdedigd binnen de Europese Unie en de Verenigde Naties. Het nieuwe kabinet moet dit beleid koesteren en in geen geval prijs geven.

De uitdagingen voor het Nederlandse drugsbeleid liggen nu voornamelijk in de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit en de illegale productie van cannabis en synthetische drugs. Het nieuwe Kabinet zou er goed aan doen om politie, justitie en het lokale bestuur meer bij het opstellen van haar beleid te betrekken. Er is in de afgelopen jaren een discrepantie ontstaan tussen enerzijds de politiek verantwoordelijken in Den Haag en anderzijds de uitvoerders van het beleid en de lokale bestuurders. Politie, justitie en lokale bestuurders pleitten voor een praktisch beleid dat tot resultaten kan leiden. De regering wijst op internationale afspraken en de daarmee samenhangende onmogelijkheid nieuwe wegen te bewandelen. De vernieuwingen die Nederland heeft ingezet op het terrein van drugs in relatie tot de gezondheidszorg zijn in het verleden vaak ook gezien als strijdig met de internationale afspraken. Maar ze bleken wel praktisch en effectief, ze hebben zichzelf bewezen en vinden nu wereldwijd navolging.

Het cannabisbeleid is nu aan herziening toe. Er is alle reden om de tweeslachtigheid van wel ongestraft kunnen kopen van cannabis maar verbieden van productie en inkoop ongedaan te maken. De huidige praktijk is ongeloofwaardig en niet uit te leggen. Criminaliteit en onverantwoorde productie (zonder controle op pesticiden of op het gehalte aan THC) moeten worden aangepakt en in plaats daarvan zal productie moeten worden geplaatst onder toezicht van daartoe bevoegde autoriteiten. Het is tijd voor slimme, effectieve en pragmatische oplossingen zoals ook de

ontwikkelingen in andere landen als de VS, Denemarken en Zwitserland laten zien. Laat gemeenten wegen zoeken voor betere handhaving, burgemeesters zijn bereid de verantwoordelijkheid te dragen voor experimenten die op hun effectiviteit worden geëvalueerd. Experimenteren is een manier om te komen tot verantwoord beleid, geen Kabinet zou dit moeten willen tegenhouden.

Ondertekenaars:

Aids Foundation East-West, Amsterdam

Correlation International, Amsterdam

De Regenboog Groep, Amsterdam

Franz Trautmann- Trimbos Instituut, Utrecht

Health Connections International, Amsterdam

Mainline, Amsterdam

Consultancy Tanne de Goei, Amsterdam

Transnational Institute, Drugs&Democracy Programme, Amsterdam